

Sygn. akt III KO 70/21

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **E. Ż.**

skazanego za czyn z art. 148 § 1 k.k.

na posiedzeniu w Izbie Karnej

w dniu 30 września 2021 r.,

w przedmiocie wniosku skazanego o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 18 maja 2010 r., sygn. akt II AKa (...),

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w L.

z dnia 26 listopada 2009 r., sygn. akt IV K (...),

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej

bezzasadności.

UZASADNIENIE

Skazany E.Ż. skierował do Sądu Apelacyjnego w (...) pismo datowane 23 sierpnia 2021 r., które określił jako „wniosek o wznowienie postępowania z urzędu”. Podał, że wnosi o cyt. „wznowienie postępowania wydanego prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego IV Karnego w L. z dnia 3 kwietnia 2008 r., o sygn. akt IV K (...) skazanego za czyn z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. na karę w wymiarze 25 lat pozbawienia wolności – z powodu wydanego orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny uznając za niezgodny z art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Kodeksu karnego art. 148 § 2 k.k. z treścią z art. 118 ust. 1 KRP, art. 119 ust. 1 i 2 KRP, usuwając ten

przepis z porządku prawnego na tle prawa praworządności”. W uzasadnieniu podał, że prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w L. z dnia 3 kwietnia 2008 r. został skazany za czyn z art. 148 § 2 pkt 2 k.k., za który na mocy tego przepisu wymierzono mu karę 25 lat pozbawienia wolności, jednak wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r., P 11/08, przepis ten został uznany za niezgodny z Konstytucją, co uzasadnia wznowienie postępowania w jego sprawie. W tym względzie przytoczył też orzeczenia Sądu Najwyższego.

Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) powyższy wniosek zgodnie z art. 544 § 2 k.p.k. przesłał Sądowi Najwyższemu „w celu stosownego załatwienia”.

Następnie E.Ż. pismem z dnia 1 września 2021 r. zwrócił się do Sądu Najwyższego o wyznaczenie wymienionego z imienia i nazwiska adwokata jako obrońcy z urzędu „w celu sporządzenia wniosku o wznowienie” oraz o „zwolnienie w całości od uiszczenia kosztów sądowych związanych z udzieleniem pomocy prawnej przed SN w postępowaniu wznowiającym”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek skazanego jest dotknięty brakami formalnymi, w tym polegającym na niesporządzeniu wniosku przez podmiot fachowy (art. 544 § 2 k.p.k.), czego skazany jest świadomy, skoro złożył wniosek o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu. Niecelowe byłoby jednak podejmowanie decyzji w tym przedmiocie, nadto w przedmiocie zwolnienia skazanego od kosztów (skazany nie uwzględnił, że wniosek powinien zostać opłacony), bowiem nie ulega wątpliwości, że w oparciu o art. 545 § 3 k.p.k. należy odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności.

Instytucja wznowienia postępowania jest jednym z nadzwyczajnych środków zaskarżenia, którego procesowe uruchomienie może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie. Przesłanki te są sprecyzowane w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k. oraz w art. 542 § 3 k.p.k. Natomiast wspomniany art. 545 § 3 k.p.k. stanowi, że sąd odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od prokuratora, adwokata, radcy prawnego albo radcy Prokuratury Generalnej bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli

z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Treść tego przepisu, posługującego się sformułowaniem „w szczególności”, pozwala przyjąć, że oczywista bezzasadność wniosku może wynikać nie tylko z faktu, że jego autor odwołuje się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania; w grę mogą wchodzić jeszcze inne powody, dla których wniosek jawi się jako oczywiście bezzasadny, tzn. że bez szczególnego badania, niejako na pierwszy rzut oka widać, że okoliczności podane przez autora pisma na pewno nie mogą prowadzić do wzruszenia orzeczenia (zob. np. postanowienie SN z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15).

Przenosząc powyższe stwierdzenia na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że E.Ż. formalnie poprawnie odwołuje się do przesłanki wznowienia postępowania określonej w art. 540 § 2 k.p.k., który to przepis stanowi, że postępowanie wznawia się na korzyść strony, jeżeli Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności m.in. z Konstytucją przepisu prawnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Pomijając okoliczność, że wbrew pogładowi skazanego, nie jest to przesłanka nakazująca wznowienie postępowania z urzędu (zob. art. 542 § 3 k.p.k.), wymaga zauważenia, że treść wniosku świadczy o tym, iż skazany nie całkiem jest zorientowany w swojej sytuacji prawnej. Nie jest zrozumiałe, dlaczego nie uwzględnił, że wymieniony we wniosku wyrok Sądu Okręgowego w L. z dnia 3 kwietnia 2008 r., sygn. akt IV K (...), Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 5 listopada 2008 r., sygn. akt II AKa (...), uchylił w zakresie przypisanego E.Ż. czynu z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. w zb. z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Okręgowemu w L. do ponownego rozpoznania (k. 1903 akt sprawy). Po ponownym przeprowadzeniu postępowania Sąd ten wyrokiem z dnia 26 listopada 2009 r., sygn. akt IV K (...), uznał E.Ż. za winnego popełnienia czynu z art. 148 § 1 k.k. i wymierzył mu karę 25 lat pozbawienia wolności, jednocześnie ustalając na podstawie art. 77 § 2 k.k., że warunkowe przedterminowe zwolnienie tego oskarżonego może nastąpić po odbyciu co najmniej 20 lat kary pozbawienia wolności (k. 2417-2421). Sąd I instancji miał przy tym na uwadze wymieniony przez E.Ż. wyrok Trybunału Konstytucyjnego, o czym świadczy pisemne uzasadnienie wyroku, w którym wskazano, że „wobec treści

wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r., iż proces legislacyjny dotyczący modyfikacji art. 148 § 2 k.k. dotknięty był wadą, a więc przepis ten jest niekonstytucyjny, Sąd Okręgowy pomija rozważania dotyczące ustalenia czy działanie oskarżonych nosiło znamiona szczególnego okrucieństwa” (k. 2515).

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 18 maja 2010 r., sygn. akt II AKa (...), zmienił zaskarżony wyrok w stosunku do E.Ż. w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie wydane na podstawie art. 77 § 2 k.k., a w pozostałej części wyrok utrzymał w mocy.

W tym stanie rzeczy wniosek E.Ż. jest oczywiście bezzasadny, bowiem żąda on wznowienia postępowania co do skazania z art. 148 § 2 pkt 2 k.k., które w obrocie prawnym nie istnieje, jako że zostało uchylone i zastąpione prawomocnym skazaniem za czyn zakwalifikowany z art. 148 § 1 k.k., który to przepis nigdy nie był kwestionowany.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

as